

בטיחות בדרכים בסביבת מוסדות חינוך

נייר עמדה - עמותת אור ירוק

תמונת מצב

מתחילת השנה נהרגו 24 ילדים בגילי 0-14, עלייה של 26% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה שעברה¹.

מדי שנה נהרגים בישראל כ-30 ילדים בתאונות דרכים בממוצע- כיתת לימוד שלמה. מחצית מהילדים שנהרגים בתאונות דרכים נהרגים כהולכי רגל².

בישראל, לעומת מדינות אירופה, מספר הילדים ההרוגים בתאונות דרכים נותר ללא שינוי, נתון המציב אותה במקום הרביעי והגרוע מבין מדינות אירופה במדד שינוי מספר הילדים ההרוגים³.

נתונים מדאיגים אלה מחייבים פעולה ממוקדת להגברת הבטיחות וצמצום ההיפגעות בקרב ילדים בסביבת מוסדות החינוך, המקום אליו הם מגיעים מדי בוקר ונמצאים בסביבתו לעתים קרובות גם אחרי הצהריים.

גורמי הסיכון בקרב ילדים

ילדים נחשבים לקבוצה בסיכון מוגבר להיפגעות בתאונות דרכים, כיוון שאינם מכירים את כללי הדרך ולכן לעיתים מתנהגים באופן בלתי צפוי. בנוסף ילדים הם נמוכי קומה, דבר המקשה על נהגים להבחין בהם בין כלי רכב חונים. מאפיינים אלה מחייבים אותנו לפעול באופן שיבטיח את ביטחונם.

סקר תשתיות בטיחות בסביבת מוסדות חינוך

סקר של עמותת אור ירוק⁴ העלה כי 40% מההורים העידו כי אין מפרץ להורדה בטוחה של הילדים מהרכב בסמוך למוסד החינוכי, 35% העידו כי אין מעקות בטיחות

¹ נכון לתאריך 06.08.2023, גילי 0-14.

² גילי 0-14, לשנים 2013-2022, נתוני הלמ"ס בעיבוד עמותת אור ירוק.

³ PINFLASH 43, ETSC.

⁴ סקר עמותת אור ירוק, בטיחות בקרבת בתי ספר, שנת תשפ"ג

המפרידים בין המדרכה לכביש ו-32% מההורים העידו כי בקרבת המוסד החינוכי של ילדם אין פסי האטה.

המלצות

בכדי לשפר את הבטיחות בסביבת מוסדות חינוך, יש לפעול בשלושה תחומים מרכזיים:

תשתיות - יש להתאים את תשתיות הבטיחות בקרבת מוסדות חינוך למאפיינים הייחודיים של הילדים כמשתמשי דרך, בנוסף יש לשים דגש על נושא מיתון תנועה ובהתאמה לקדם תשתיות מוכוונות מיתון תנועה. תשתיות כגון מעקות בטיחות, מפרצי הורדה בטוחה, מעברי חצייה בולטים ופסי האטה יכולות לתרום לצמצום היפגעות ילדים בתאונות דרכים.

אכיפה - בסביבת מוסדות החינוך, בנוסף לילדים, יש משתמשי דרך נוספים שיכולים לסכן את הילדים בדרכם אל בית הספר. אכיפה גלויה תעודד מרחב בטוח על ידי הפחתת מהירות הנסיעה, מניעת רכיבה על מדרכות או במקומות אסורים והרתעה מפני חנייה בלתי מוסדרת של מכוניות לצורך הורדת ילדים. אכיפה תתרום ליצירת סדר תנועתי בקרבת מוסדות חינוך וכך ילדים יוכלו להגיע אל המוסד החינוכי בבטחה ללא צורך להשתחל בין מכוניות ולהתחמק מרוכבים.

משמרות זה"ב - פרויקט משמרות הזה"ב מאפשר לתלמידים בשכבות הבוגרות של בתי ספר יסודיים לרכוש ידע מעשי בבטיחות בדרכים ולעזור לתלמידים צעירים מהם לחצות את מעברי החצייה הסמוכים אל בתי הספר בבטחה. הפרויקט תורם למרחב בטוח בסביבת מוסדות חינוך על ידי הנגשת מעברי החצייה לתלמידים צעירים ועידוד הגעה עצמאית של התלמידים אל בית הספר.

כיום, אחד מכל שלושה בתי ספר בישראל לא עבר הדרכת משמרות זה"ב על ידי משטרת ישראל בכדי להפעיל את הפרויקט בשנת הלימודים תשפ"ד⁵. ללא משמרות זה"ב הורים רבים נאלצים להסיע את ילדיהם אל בית הספר ואי-סדר תנועתי נוצר בסביבת המוסד החינוכי בשעות העומס, דבר המגביר את הסכנה. פרויקט משמרות

⁵ דברי נציג משטרת ישראל, נצי"מ עמיר גיבלי, בדיון בוועדה לביטחון לאומי בנושא פעילות המשטרה ואגף התנועה בפרט, במלחמה בתאונות הדרכים. 13.07.2023.

הזה"ב הוא בעל תרומה חשובה לבטיחות בדרכים בסביבת מוסדות חינוך וחשוב לשמרו ולהרחיבו למוסדות חינוך נוספים.

עמדת עמותת אור ירוק

עמותת אור ירוק קוראת לגופים האמונים על הנושא לפעול לתיקון הליקויים ולשיפור תשתיות הבטיחות בקרבת מוסדות חינוך. שנת הלימודים תשפ"ד נמצאת בפתח וזוהי חובתם של הגורמים האחראים לפעול למיתון התנועה בקרבת מוסדות חינוך באמצעות תשתיות, להגביר את האכיפה ולהרחיב את פרויקט משמרות הזה"ב.

באופן זה ניתן יהיה לצמצם את מספר הילדים ההרוגים בתאונות דרכים בסביבת מוסדות חינוך ובכלל.